

HASHI PILLUGU OQALOQATIGIINNEQ

- SULLISSISUNUT NAJOQQUTASSIAQ

1 HASHI PILLUGU OQALOQATIGIINEQ

2 HASHI PILLUGU PAASISSUTISSIINEQ

- 3 KATSORSAANERUNNGITSOQ - TUTSUIGINARTUMILLI ILIUUSEQARNEQ
- 3 OQALOQATIGIINEQ NANGIARNARTOQ
- 3 KIA OQALOQATIGIINEQ INGERLATISSAVAA?
- 4 HASHI PUJORTARIAATSILLU PILLUGIT PAASISSUTISSAT
- 5 PASITSAASSINEQ NAKKUTILLIINERLU
- 8 PIFFISSAP SIVIKITSUP ILUANI AJOQUSERNERIT
- 9 AJOQUSERIARTORTARNEQ
- 11 HASHI PINNGITSUUISINNAAJUNNAARNERLU
- 13 HASHI INUUSUTTULLU MIANERNARTUT
- 15 AMERLAQISUT MISILIISARPUT, IKITTUINNAALLI INGERLAQQITTARPUT

18 ILIUUSEQARNISSAMUT PERIUSISSIAT

- 18 OQALOQATIGIINEQ KAAMMATTUISOQ
- 20 ALLANNGUINISSAMUT PIUMASSUSEQARPIT? AAP NAAGGALUUNNIIT?
- 21 OQALOQATIGIINNISSAMUT AALLARNIUTISSAQ
- 22 OQALOQATIGIINNERUP ILUSAA
- 24 NAMMINEQ INUUNERMUT OQARTUSSAASSUSEQARNEQ
- 24 OQALOQATIGIINNERUP AAQQISSUGAANIKKUT SINAAKKUTAI
- 25 ANGAJOQQAAT AKUUTINNEQARNERI
- 26 INUUSUTTUP PUJORTARIAASIA
- 28 OQALOQATIGIINEQ KIPITINNEQARPAT
- 28 TAAMAATITSINERMI QISUARIAATSIT

30 KOPIIGASSAT

- 30 ILUAQUTIT AJOQUTILLU
- 31 OQALOQATIGIINNERUP ILUSAA
- 32 ATAATSIMOORFIK
- 33 MARLOQUIUSAMIK ISIGALUGU

34 NAJOQQUTASSIAT

IMARISAI

HASHI PILLUGU OQALOQATIGIINNEQ

- SULLISSISUNUT NAJOQQUTASSIAQ

Inuusuttut imigassamik misileraanerisa tulleraat, ikiaroorartumik misileraaneq. Inuusuttorpasuit ikiaroorartuupput, tamannalu ajornartorsiutinik nassataqartarpoq.

Inuusuttorpasuit ikiaroorartut katsorsaaviniittartussaangillat. Taakkuuppummi inersimasunit sullissisunit nakkutigineqartartussat – soorlu ilinniartitsisuniit, perorsaasuniit inunilluunniit isumaginnittuniit. Taakkuuppummi naligiittut ataqpeqatigiittumillu pissuseqarluni ajornartorsiummik oqaloqatiginnissinnaasut.

Siunertaavoq ilitsersuummi sullissisut oqaloqatigiinninnissamat sakkussaqaalnissaat, taamaasilluni tatigeqatigiinneq qaqqineqasamat. Iluqaataavormi allannguinnissamat inerititap inersimasumik oqaloqateqarluartarnerup ajornartorsiutip ersersissitsisartumiit kiisalu ajornartorsiutinut uteqqinginnissamik qulakkeerisuussalluni.

Ilitsersuut marlunnik immikkoortartaqarpoq. Siulleq paasititsineq ikiaroorartumik pujortartarnerup kingunerisinnaasaanik – aappaattulli oqaloqatigiinnermi teknikki atorlugu tunaartaqarluni iliuusissanik piler-saarusionerit. Taannalu atuakkami immikkut atuarneqarsinnaavoq, imaluunniit kapitalikkaarlugit tigooraaffigineqarsinnaallutik.

Siunnersuusiatq Peqqinnissaq pillugu qaammarsaanermut Komite-p naqitaa "Hashi pillugu oqaloqatigiinneq" ISBN 87-91321-02-6, aallaavigalugu suliaavoq, naqitap atorsinnaatitaaneranut qujavugut.

ILITSERSUUT
KIKKUNNILLUUNNIIT
WWW.ALORFIK.GL
ISERFIGINERATIGUT
AANEQARSINNAAVOQ.

HASHI PILLUGU PAASSISSUTISSIINEQ

SOORLUUNA HASHI PILLUGU ISUMMAT MARLUNNUT AVISSIMASUT

Ilaannit hashi navianangilluinnartutut isigineqartarpoq,
ilaannillu heroinitulli ajoqusiinnaatigisutut
uerinartigisutullu isigineqarluni.

ARLAANNAALLUUNNIIT EQQUNNGILAQ.

Hashili pillugu isummat illuatungeriilluinnarnerat taannarpiaavoq oqallinnissamik ajornakusoor-titsisartoq. Angajoqqaarpasuit ilinniarsima-saminillu suliaqartut inuusuttunut attuumas-suteqartut nalunngilaat hashitortarneq pillugu ammasumik naligiissumillu oqaloqatigiissitsinis-saq qanoq ajornarsinnaatigisoq.

Tunniutiinnartorpassuusarput. Tamatuma inernerisarpaa angajoqqaatut perorsaasutul-luunniit qanoq ilioriusissaaleqisutut misigisi-masarneq. Tamanna isumaqarpoq inuusuttup hashitortarnera iliuuseqarani akueriinnarne-qartarnera, imaluunniit pisariaqanngikkaluamik killilersuineq pillaanerluunniit.

KATSORSAANERUNNGITSOQ - TUTSUIGINARTUMILLI ILIUUSEQARNEQ

Inuusuttut atornerluisuusut amerlaqisut katsorsartinnissamut qanillinnigisaannarput. Ilinniartinniitartup allaniluunniit perorsaasut, ilinniartitsisut inulerinermiluunniit siunnersortit – ilinniarsimasaminnik suliaqartut katsorsaaner-millii suliaqanngitsut – suliffigisaanni.

Taamaattumik pingaaruteqarpoq ilinniarsimasaminnik suliaqartut sapinngisamik amerlanerpaat, inuusuttut hashitortarnerup ajornartorsiutillu allat ajornartorsiutigisaasa attuumassuteqarnerat pillugu oqaloqatiginnin-nissaannut piareersassallugit.

Inuusuttoq hashitortarneq pillugu oqaloqati-giniaraanni tutsuiginassuseq kisiat aqqutis-saavoq. Pineqartoq pillugu ilisimasaqarluarneq tunngavigalugu inersimasoq oqaloqatiginnis-sinnaasariaqarpoq, misigissutsit aallaavigalugit inerteqquteqaannarani oqaqqissaarinanilu –

inuusuttullu ilisimasai misilittagaalu ataqqillugit. Illuatungaatigulli tutsuiginassuseq uppernarun-naassaaq inersimasup hashi pillugu nammineq ilisimasani isummanilu ersersinngippagit.

OQALOQATIGIINNEQ NANGIARNARTOO

Inersimasut ilinniarsimasaminnik suliaqar-tut inuusuttunut susassaqarfiginnittut ilaasa nalunngilaat hashitortarneq pillugu inuusuttut oqaloqatiginissaat qanoq ajornarsinnaatigisoq. Ersarissumik malugisimaneqarsinnaavoq inuu-suttoq hashitortartoq pujortartarnini tarnikkut inuttullu ajornartorsiuteqarfigigaa. Ilisarnaq-tigaa malunnartarmat inuusuttoq kigaatsumik pissuseqalersimasoq sorusussuseqaranilu. Inersimasoq aalajangerpat ajornaatsuumngit-sumik iliuuseqarniarluni – tassalu inuusuttoq hashitortarneq kingunerisartagaalu pillugit oqaloqatiginiarlugu – ajornartorsiut nutaaq takkuttarpoq:

KIA OQALOQATIGIINNEQ INGERLATISSAVAA?

Inuusuttut hashitortartut amerlanerpaartaat katsorsaasarfinnut piusunut anngutinngisaan-narput. Namminiinngikkunik ikinngumminnit ikiorneqarnissaq kisiat isumalluutigisinnaavaat – ajorluinnartumillii ingerlasoqartillugu inuusut-tup katsorsarneqarnissamut innersuunneqarnis-saa pissusissamisoorpoq.

KIKKUT INNERSUUNNEQARTASSANGILLAT?

Inuusuttup qaqugukkut katsorsaasarfinnut inner-suunneqartussaanginneranik killissarititaasunik aalajangersaaneq ikiorsiissutaasinnaavoq:

INUUSUTTOQ inersimasumut oqaloqatigisartakka-minut tatiginnippat, attaveqatiginnerlu pingaar-tillugu ersersittarpat.

INERSIMASOQ sapaatip akunneranut marloriar-luni arlaqarnerusunilluunniit oqaloqatiginnissamut piffissaqarpat.

INUUSUTTUP imminut ilisimaarinini takutippagu oqalliseqataanissaminullu sapiissuseqarluni.

INERSIMASOQ qanittumiippat, katsorsaasarfillu ungasissorujussuarmiippata.

INUUSUTTUP allannguinnissamut piumassuseqarnini ersersippagu.

Inuusuttup najugarisaani inummillu tatigisaminik oqaloqatiginnissinnaaneranut pissutissatsialaat amerlaqaat. Hashitortarnerup oqaluuserinera perorsaaner-mi inuttullu iliuuseq pioreersoq pingaaruteqarluinnarput. Inuusuttup pisariaqann-gitsumik avoqqaarinissaa hashimillu ajornartorsiortutut taaguusernissa patsi-sissaqanngillat, illersorneqarsinnaasumik pinngitsoortinneqarsinnaappata.

HASHI

PUJORTARIAATSILLU PILLUGIT PAASSISUTISSAT

Ilinniarsimasalittut sullissisutut illit inuusuttoq hashi pillugu oqaloqateqalinninnerani pisaq pillugu paasiniaareersimassaatiit. Inuusuttoq oqaloqatigisinnaassagukku ilaatigut hashi, pujortariaaseq, ajoqusiisarnera, perusunnerullu ersiutai pillugit tunngaviumik ilisimasassanik paasiniaasimanissat pisariaqarpoq.

HASHI, POT AAMMA SKUNK

Hashi hampip naasuaniit Cannabis Sativamit pilersin-neqartarpoq. Naasup kutsuata, pilutaasa, naasortaa-salu pujortarnerisigut nerinerisigulluunniit aann-gajaar-titsilersartumik stoffimik THC-mik akoqarput. Haship aann-gajaarutaasarnera Asiami, Afrikami Amerikamilu Kujallermi ukiuni tusindtilinni ilisimaneqarsimavoq.

Aann-gajaarutaasartut nalinginnaanerit pingasut tas-saapput hashi, pot aamma skunk.

Hashiliortoqartarpoq piluttat naasup nuuaniittut panertitat naasup kutsuanut akuliunnerisigut naqillugillu manngerluinnartunngortinnerisigut.

Hashi taamaattoq sukkulaammut as-sersuunneqarsinnaavoq, sakkortuumik tipeqarpoq nerisassiornermi akuutissanut assingusinnaasumik.

Potti tassaavoq naasup nuuaniittut piluttat panertitat seqummalasuliat imaluunniit aserorterluakkat.

Skunki tassaavoq hampi kimittor-sarlugit suliarineqarsimasut ima, naasup naanerani qaamaneq pinggortitap pilersitarinnigisaa atorlugu naatinne-qarsimasut. THC-mik akui taamaalilluni kimittorsarneqarsimallutik.

Qaratsamik sunniisartooq stoffi **THC** hashimi, pottini aamma skunkini piuvoq, aann-gajaarniutillu taakku pingasut tamarmik taamaaqatigiimmik ajoqusiisinnaapput. Nalinginnaasumik isigineqartarpoq pot kimikinnerasaasoq skunkilu kimittunersaasoq – THC-milli akui assigiinnigaaartorujussuusinnaapput – taamaattumik qularnaavillugu oqaatigineqarsinnaasannigilaq sorleq kimittunerunersooq.

THC TIMIMI KATERSUUTTARPOQ

THC timip orsuanut akuliutiavoq, tassan-
ngalu timimii kigaatsumik piarneqartarpoq.
Pingaartumik uummatip, puat, massaap,
issuit arlaallu orsutaannut nipputtarpoq.
Qaratsami misigisaatit piupput THC-mut
immikkut misikkarissut. Qaratsap ilaani
misigissutsinik, eqqaamannissinnaaner-
mik aalasinnaassusermillu aqutsisuusumi
taakku 'cannabisip misikkaritsitsissutai'
annertunerpaajupput.

Pineqartoq pillugu ilisimasaqarluarneq
tunnngavigalugu inersimasoq oqaloqati-
ginnissinnaasariaqarpoq, misigissutsit
aallaavigalugit inerteqquteqaannarani
oqaaqqissaarinanilu inuusuttullu ilisimasai
misilittagaalu ataqqillugit. Illuatungaati-
gulli tutsuiginassuseq uppernarunnaassaaq in-
simasup hashi pillugu nammineq ilisimasani
isummanilu ersersingippagit.

BONG IMALUUNNIIT JOINT- HASHIMIK PUJORTARIAATSIT ASSIGIINNGITSUT

Nalinginnaanerpaavoq haship pujortarne-
qartarnera. Kissanneqartarpoq, tupanut
sikatsitanut akuliunneqarluni taavalu
pujortarneqarluni pujortaammik niaquusaa
ruujorimut ikkutamik (bong) imaluunniit tupat
pappiarartassaannut imullugu, imaappoq
jointiliaralugu.

Apeqqutaanngingilaq haship qanoq pujor-
tarneqartarnera. Bong tassaavoq pujortaati-
p niaquusaa ruujorimut vandpibemulluunniit
ikkutaq. Bong ataasiaannartagaavoq ataa-
siakalaarlugu millutassaq. Bong atorlugu
pujortarnermi THC annertoq pilertortumik
aammut akuleruttarpoq, malugineralu tas-
sanngaannarlunilu sakkortusarpoq.

Hashi imullugu cigarettiliarigaanni, tassa
jointiliaralugu, arriitsumik sakkukinneru-
ngaartumillu sunniukkiartuaartarpoq.
Hashitortartunit aanngajaarnermik nalaani
sammisaqarusuttartunit taamatut pujortar-
neq iluarineqarnerusarpoq.

Hashi aamma nerineqarsinnaavoq kigaat-
sunnugamilli sunniukkiartortarluni – akun-
neq ataatsip missaa qaangiukkaa-
ngat aatsaat. Sunniunneralu taamaammatt
siumoruminaassinnaavoq aqukkuminaal-
lunilu. Annertuallaamik hashitorsinnaaneq
navianaataasinnaavoq ajortissutaallunilu.

Kingunerluutit nalinginnaanerpaat tassaap-
put nikallorujussuarneq, annilaanganerujus-
sui timikkullu iluaalliornerit.

Hashi qanoq ililluni pujortarneqarnera
apeqqutaanani ajoqusiiuartaarpoq, Ilimagi-
neqartariaaqarporli pujortariaatsip sorliup
toqqarneqarnera ajoqusiisarnerata anner-
tussusaanut sunniuteqartassasoq.

PASITSAASSINEQ NAKKUTILLINERLU

” *Arlaleriarlunga aperisaraluarpara hashitortarnersoq.
Misiartarporli – taavalu nalornilersarpunga.
Ersiutit suut malugisinnaavakka?
Qanoq ilillunga paasisinnaavara hashitortarnersoq?* ”

Apeqqutit taakku inersimasunit inuusuttut akornanniittartunit apeqqutigineqartarnerat nalinginnaavoq. Ajoraluartumilli naatsumik ima akineqarsinnaavoq: **Takusinnaangilaat**. Misissuinerit inuusuttup hashitorsimaneranik takutitsisut, imaluunniit inuusuttup hashitornerani naammattuinerit saniatigut allatut qularnaarneqarsinnaangilaq.

NAKKUTILLINEQ PITSAASUUGAJUNNGILAQ

Ullumikkut inuusuttut hashitorsimaneridik takutitsisinnaasunik misissuutidik pisisoqarsinnaavoq. Misissuinerli pitsaasuusuaannangilaq.

Misissuinerit perorsaanermit atornissaannut sullitap sulisullu akornanni tatigeqatigiinnerup innarlerneqarnera ajornartorsiuterujussuuvuq. Naligiilluni oqaloqatigiinneq anguniarneqarpat nakkutilliinari neq aallaaviuvoq ajortoq. Taamaattumik nalorninaatsumik siunnersuutaassaaq nakkutiginninnermut taarsiullugu inuusuttup oqaasiisa upperinissaat imaluunniit nalorninerup oqaloqatigiinnermi ammasumik oqaatiginissaa

UPPERNARSAATISSAT AMIGAATAAPPATA

Inuusuttoq hashi pillugu oqaloqatiginiaraanni, inersimasup isigisani, ilimaginninnini minnerunngitsumillu nalornissutini aallaavigisariaqarpai, taakkulu tunngavigalugit oqaloqatiginnilluni.

Pissutsilli arlaqarput assiliamik imaannaanngitsunngortitsisut, taakkulu ilisimasariaqarput inuusuttoq oqaloqatiginiaraanni (immikkoortoq tulliuuttoq takuuk).

HASHI

ASSIGIINNGITSUNIT

SUNNISARPOQ

Inuusuttut hashitornermi assigiinngitsunik misigisaqartarput. Ilaat pilertortumik ersarissumik allanngortarput, allalli imatorsuaq malunnassanatik. Aamma assigiinngissutaapput:

INUUSUTTOQ

pujortartaleqqaajunersoq imaluunniit akuttusuumik
pujortartarnersoq, imaluunniit hashitornermik
misigisartuujunersoq annertuumillu ullut
tamaasa atuisuunersoq.

ALLANNGUITIT

takusinnaasagut inuusuttup malugisimaarneraniinnaq
takkuttarnersut imaluunniit ataavartumik piunersut.

Aalajangeruminaassinnaavoq allannguutitut ilimatsaassat
inuusuttup ineriartornerani nikerarnerunersut nalinginnaasut,
imaluunniit nikerarnerunersut hashitortarnermik
nassuiarneqarsinnaasut.

PIFFISSAP SIVIKITSUP ILUANI AJOQUSERNERIT

Inuk aanngajaartoq aatsaat pialersuunersaq aalajangeruminarnerusarpoq, inummut piffissami sivisuumi aanngajaakulasuusimasumut naleqqiullugu.

HASHITORTARTUP ILISARNAATIGIKKAJUPPAI:

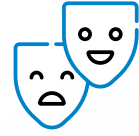
Isaasa qaqortortaasa
aappillersimanerat

Arriitsumik oqalunna, arriitsumillu periuuseqarnera

Imminuinnaq ukkanaera

Illakuluttuunera - inuusuttullu toqqissisimaffigisamini qulumaatsutut pissusilersornera. Aallaqqaammut qalliinnarsiorpalaartoq, kingornalu nipaarlunngortoq

Ikiaruukulasoq akaarinninnerulersarpoq, ersiutilli taakku aatsaat ersarinnerulersarput annertuumik susoqaraangat.

TARNIKKUT AJORNARTORSIUTIT

Qisuariaatit nalinginnaanerpaat tassaapput uippallertutut pissusilersorneq aamma/imaluunniit isumatsangaarneq. Sakkortuumik ersineq isumatsangaartutullu qisuariarnerit – immaqalu imminut toqukkusulluni eqqarsateqarnermik ilallugit – hashitorluni aanngajaarnerup tassanngaannartumik toqqaannartumillu pilersissinnaavai.

Qaangiukkiaartuaakkajupput aanngajaarneq malugisimajunnaariartortillugu, ersineq isumatsangaarnerlu qaammaterpassuarni attanneqarsin-

naasarput. Inuusuttoq hashitortartoq tassanngaannartumik uippakajaarnermik imaluunniit isumatsangaarnermik (imminut toqunnissamik) misigisaqartoq kisimiisinnaveersaarneqassaaq. Inersimasumik eqqissisaasoqartariaqarpoq tutsitsiniaasussamik. Nakorsiaaraanni eqqissisaammik nakorsaasiisoqassaaq oqaloqatigineqarlunilu.

INUUSUTTUT SUNNERTIASUT SKITZOFRENILU

Hashpsykose taaguutaavoq assigiinneqisumik isumaqarfingeqartartoq, ukiunili kingullerni ilisimatuussutsikut misissuisoqarsimavoq tarnikkut

nappaatip (psykose) hashitortarnerullu imminnut attuumassuteqarnerannik tikkuussisumik. Inuusuttuni sunnertiasuni hashitortarnerup ilaatigut tassanngaannartumik pilersissinnaavai tarnikkut napparsimasutut qisuariarnerit (hashpsykose), ingerlaannaq nakorsiu-tariaqartumik. Aaqqinnissamik missiliuteqartoqarsinnaavoq inuusuttoq ikia-ruussaassappat, aaqqittoqarnissamillu missiliornissaq ajornakusoorsinnaavoq inuusuttup hashitorneri ingerlatiinnarpagu. Hashitortarnerup kinguneranik psykoseqartarneq uteqqiattuarpat skizofrenimik nappaateqalertoqarsinnaavoq.

AJOQUSERIARTORNEQ

Nalileruminaatsorujussuusinnaavoq inuk aanngajaarnersoq aanngajaannginnersorluunniit, inuusuttullu pujortartarnera sivitsoriartortillugu tamanna nalileruminaassigaluttuinnartarpoq. Hashitortartut imigassartortartullu misilittagartuut assigiipput, tassa malugisimaarnertik oqinnerusutullusooq atorsinnaasaramikku.

Hashitortartutoqqami qaqutiguinnaq ersarissumik takuneqarsinnaasarpoq ikiaroornera. Sungiussisimasarpoq akulikinnerusumillu pujortartariaqartarpoq perusunnermi ersiutai, hashitunnginnerup pilersitai ingalassimatinniarlugit. Tamatumani ersiutit killormoortut pineqarput:

Pujortakulasup hashitorsimangikkaangami pissusersuutai malunnartaqaat, tassalu uninngaveqanngitsoq, eqqissisimangitsoq, isumaloqqajaasoq, nikallungasoq najoruminaatsorlu. Pujortareeraangami inuusuttoq, eqqissisarpoq, qasukkarluni ilakkuminarsillunilu – tassa avatangiisinut eqqumiiginngitsumik pissuseqalerluni.

Matumani ersarissumik aanngajaarnera maluginiarneqassanngilaq, ulluinnarnili hashimik atornerluisuunerata siunissami sunniutissai eqqumaffiginiarneqassapput.

PISSUSILERSUUTIT ALLANNGUUTAAT MALUNNARLUARTUT

Inuusuttoq kajumissuseqarpasiganilu arriitsuaqqamik pissuseqartarpoq siunissarlu soqutigerpasissanagu. Tamanna aamma taaguuteqarpoq 'amotivations-syndromet', pilersinnetartarlunilu piffissami sivitsortumi hashitortarsimanagerup nassatariisaanik toqunartoqartualersimannikkut. Ilaat nipaarlunngortarput

siornatigullu inuunerisimasartik soqutigiunnaartarlugu. Soorluuna piffissaq, sumiinneq inuillu soqutiginarunnaartartut. Anguniagasat inuunerullu naleqassusaa ersigunnaartarput, inuusuttorlu isumatsassimasutut sorusussuseqanngitsutullu pissuseqalersarluni.

Inuusuttup siornatigut eqeersimaarpasillunilu ammasuusimagaluartup pissusaa allanngoriartulerpat tamanna ersiutaasinnaavoq pingaarutilik.

Pingaartumik inuusuttoq ima pissuseqalerpat:

Siornatigut soqutigisimasaagaluit soqutigiunnaarpagit

Puigutoorujussuanngorpat – pineqartut/oqallisaasut paasisimajunnaartalerpagit

Nikalluussisalerpat sorusussuseqarpasiganilu

Isumaluttalerpat suarsunnguillu kamaatigisalerpagit

Inuusuttut hashitoqatigisartakkani kisiisa ilagerusulerpagit computerimiluunniit pinnguaatit kisiisa aallutarilerlugit

TIMIKKUT AJOQUTIGILIKKAT

Hashitortarnerup timikkut ersiutai siullertut pingaarnertullu tassaapput iggissakkut ippigusuutit. Hashitortartut amerlaqisut attattuagassaminnik bronkitisseqalersarput, annikitsuarangua-milluunniillu timertik aalatissimagaangamikku anertikkalersarlutik. Tummeqqatigullu qummu-kalaaraangamilluunniit anersaatornerat.

TARNIKKUT AJOQUTIGILIKKAT

Tarnikkut ajoqusernerit ersertarput eqqarsartaatsikkut piginnaasat annikinnerulernerisigut – tassa imaappoq eqqaamasinnaassusermut, ilikkagaqarsinnaanermut qisuariarsinnaanermullu attuumaasutillit. Hashitortartut amerlaqisut oqaluttuarisinnaavaat hashitortalernermik kingorna piffissap sivikitsup iluani eqqaamannissinnaanertik malunnartumik ajorseriarujusuarsimasoq. Piffissap sivikitsup iluani eqqaamannissinnaaneq ajorseriarsimappat nutaanik ilisimasaqalersinnaaneq toqqaannartumik sunnerneqassaaq. Tamanna isumaqarportaaq silassorissuseq malunnartumik ajorseriartartoq.

Allat oqaluttuarput oqaloqateqartillutik oqaluu-serisartik puigortarlugu. Tamanna nuanniitsutut inummit misigineqartarpoq, oqaloqatigisanillu maluginarneqartarluni. Nassatarisai tassaakajuttarput hashitortannigitsuniit avinngarusimalerneq. Inuusuttu sivisuumik hashimik atuisuusimagaangata silassorissuseq annikitsumik inuunerup sinnera akornusersinnaasoq paasineqarsimavoq

INUTTUT AJOQUTIGILIKKAT

Inuiaqatigiit ilisimasaqarneq piginnaasaqarnerlu pillugit piumasagaataasa eqquatsissinnaannginnissaannut tunngavissaqartumik annilaanngateqarnerup kingunerisarpaa hashitortartut hashitortartoqatinilu nassaarisarai, taamaalillutillu inuiaqatigiit ‘nalinginnaasut’ akuuffigiinnaartarlugit. Nalinginnaavoq inuusuttup ilinniakkamini taamaatitsisarnera imaluunniit suliffeqarsimaguni suliffeeruttarnera, atornerluisooqatinilu mattuteqatigisarlugit.

HASHI ILINNIAGAQRARLERLU

Misissuinerit ersarissumik takutippaat hashitortarneq ilinniagaqanngitsoornermut imaluunniit ilinniakkamik taamaatitsiinnartarnermut attuumassuteqartoq. Inuusuttoq akulikitsumik hashitortartuuppat, siunissami ilinniakkamik unitsitsiinnarnissaa imaluunniit ilinniakkamik aallartitsingisaannarnissaa ilimanarpoq. Tamanna ilinniartut ilinniartitsisullu amerlasuut misilittagarilersimasaannut naapertuuppoq, tassalu akuttunngitsumik hashitortarnermut ilutigitillugu ilinniakkamik ingerlatsiniarneq qanoq ajornarluinnangajatsiginersoq.

HASHI PINERLUNNERLU

Inuusuttoq hashitortaleraangami inuttut inooqataanermi naleqartitai aamma allanngortarput. Ataatsimoorneq sammineqarunnaarluni ‘aningaasaqarniarneq’ sammineqalersarpoq. Inuusuttu ullormut annertuumik hashitortartut atuinerminnut aningaasassarsiorneq ajornaku-soortittoorsinnaavaat. Misissuinerillumi takutippaat hashitortarneq pinerluttarnerlu imminnut attuumassuteqarluinnartut.

AJOQUTEQALERNERIT AAQQEQQISSINNAAPPUT

Hashitortartut amerlasuut oqaatigisarpaat taamaatinnessaq immiut akilersinnaanngitsoq. Tunngavilersuutaasarpooq ukiuni arlalinni annertuumik pujortarsimagaanni ajoqusernerit, pingaartumik eqqaamannissinnaaneq, aqqeqqinneqarsinnaanngitsut. Tamanna eqqunngilaq. Eqqarsartaaseq – soorlu eqqaamannissinnaaneq ilikkagaqarsinnaanerlu – soraarussinerup kingorna qaammat ataaseq qaangiukkaangat pissusissamissut ileqqikkajuttarput.

Hashitortarneq inerikkiartornermut kinguneqartitsisinnaavoq inuusuttup silaqassutsimigut misigissutsimigullu avatangiisiminit sunnerneqatigisartakkani ukiuni arlalinni sussarismanngippagit. Tamanna isumaqakkajuppoq hashimik atornerluisuusup silaqassutsimigut, misigissutsimigut inooqataanermilu piginnaasanik peqatimi piginnaasaasa taamaaqataannik pigisaqalersimasannginnera. Taamaalilluni hashimik atornerluisuusup immiut qularinera annilaanganeralu annertusarneqarsinnaapput, taamaattumillu inuusuttup oqaloqatiginerani qitiulluinnartumik sammineqartariaqarluni.

Pissusissamisukkajuppoq inuusuttup inuttut inooqataanermi piginnaasaasa tapersersorneqarnissaat, hashitortarunnaarnermi kingorna hashitortannigitsut akuuffigilerusuppagit.

HASHI

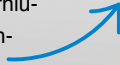
PINNGITSUISINNAAJUNNAARNERLU

Aangajaarniutit tamarmik pinngitsuisinnaajunnaarnermik pilersitsisinaapput, timikkut, tarnikkut inuttullu inooqataanermi. Tamannali aamma hashimik atuisuunermi atuuppoq. Pinngitsuisinnaajunnaarneq timimut sunniuteqarnikkuujaannarpoq –

TASSA TIMI AKUUTISSANIK QISUARIAATEQARTARMAT.

HASHIMIK PINNGISIMAALERLUNI PERUSUTTUP ERSIUTAI

Perusunnerup ersiutai aangajaarniutini allani ilisimaneqartut assigilluinnangajappaat:

Sinissaaleqineq

Unnuakkut kiammik
anisitsisarneq

Isumalunneq sorusus-
suseqannginnerlu

Annilaanganeq

Perusunnerup ersiutaasa qanoq annertuginerannut ilaatigut apeqqutaavoq qanoq pujortartigisimaneq pujortartarnerullu qanoq siviutigisimaneq. Perusunnerup ersiutai ullut ataatsip marlullu akornanni annertunerpaajusarput, ullullu qulit missaat qaangiukkaangata malunnaataajunnaartarlutik.

QAQUGUKKUT PINNGITSUUISINNAAJUNNAARTARPAT?

Aanggajaarniummik pinngitsuuisinnaajunnaartoqartarpoq ersiutit tulliiniittut
ilaat pingasut amerlanerilluunniit qaammatit pingasut imaluunniit ukiup
ataatsip iluani arlaleriarluni eqquutsissinnaagaanni:

PERUSUNNEQ

PISARIAQARTITSINERUJARTORNEQ

(Aanggajaarniaraanni pisariaqakkap
annertunerujartornera).

PINERANI aqussinnaanginneruneq,
aamma atuneq unitsissinnaangikkaanni
annikillisilluguluunniit.

PINGAARNERSUINERMI piffissallu
atorneqartup initunerujartornerat.

PERUSUNNERUP ersiutai atoraanni
imaluunniit ersiutit taakku unitsinniarlugit pi-
tinniarnagilluunniit, pisariaqarneranilu ersiutit
pinngitsoortinniaraanni.

ATUIUARNEQ, naak ajoqusiinera
nassuerutigereeraluarlugu.

HASHI INUUSUTTULLU MIANERNARTUT

Aanngajaarniutit tamarmik ajoqusiisarput. Hashi aanngajaarniutaavoq.
HASHI AAMMA AJOQUSIISARPOQ.

Inuusuttut ilaat allanut naleqqiullutik aanngajaarniutitut mianernarneru-
sarput – inuusuttullu inersimasuniit aangajaarniutitut malussarinnerupput.
Inuusuttumut mianernartumut hashi inuunerani nalinginnaakannertumiit -
tarnikkut inooqataanikkullu mumisitsisuusinnaavoq.

AJORTUMIK INGERLAAVARNEQ

Inuusuttut ilaat tarnikkut inuttullu inooqataanermi ima navianartorsiortigi-
sarput, hashimik misileraanermiinni annertunerungaartumik innarlerneqar-
sinnaallutik. Misissuinerit amerlaqisut takutippaat hashimik annertuumik
atornerluisunngortartut ajornartorsiuteqareersuusut. Haship ajortumik inger-
laneq aallartittarpaa, ajornartorsiutit matoorniagaagaluit
ajortisaannarlugit.

Tarnikkut inuttullu
inooqataanermi
ajornartorsiutit

Hashimik atuineq

Tarnikkut inuttullu
inooqataanermi
ajornartorsiutit
ajornerulernerat

Hashimik
atuinerulerneq

Imminut mattun-
neq avatangiisiinillu
nalinginnaasumik
inuuffiusunit mattunneq
avatangiisinullu hashi-
torfiusunut akuulerneq

MATTUSSUSEQ

MIANERNARTUUNERLUUNNIIT

Inuunerup ajortup peqqinnartulluunniit akornanni aalajangersimasumik killeqartoqanngilaq, inuusuttullu mianernartut hashitornermik atornerluisunngortut amerlanersaat inissisimanagerup taassumarpiap qeqqaniittarput. Tarnikkut napparsimasuusannngillat, taamaalillutik inuusuttut tarnimikkut katsorsagassat akornaniissanatik. Aammali inuusuttuunngillat toqqissisimalluurtut inuusuttuaqqatut 'soqutaanngitsunik' ajornartorsiutillit.

ILAQUTARIIT ILUANNI

AALLARTIKKAJUTRARPOQ

Inuusuttut mianernartut ilaqutariussutsiminni ajornartorsiuteqarajupput. Inuusuttut mianernartut amerlaqisut ilaqutariinnit makkunaneersuupput:

AKUNNERMINNI oqaloqatigiilluarneq ajortut: *Oqaloqatigiinneq ajorpugut – suaartaattarpugut*

INUUSUTTUP ANGAJOQQAALLU akornanni pissaaneq ersarissumik killili-gaannngitsoq: *Isumaqarput naalagaallutik – ataqqjunnaarsimavakkali*

ATORNERLUISUUNEQ: Anaanama hvidviinnit puiaasat arlallit ullormut imertarpei. *Sooq oqaasii naalassavakka?*

TARNIKKUT INUTTULLU INOOQATAANERMI AJORNARTORSIUTIT

Ilaqutariinni ajornartorsiutit ilaqutariussutsimullu akuunngitsutut tunngaviusumik misigisimaneq tarnikkut inuttullu inooqataanermi ajornartorsiutinik nassataqakkajuttarpoq. Inuusuttut mianernartut imminnut naleqartinneq ajukulapput. Imminnut allallu ajortutut isigisarpaat:

- **Atorsinnaanngilanga.**
- **Iluatsittussaannngitsutut inunngorsimavunga.**
- **Allat imminuinaq eqqarsaatigipput.**
- **Kikkulluunniit tatigisassaannngillat**

Nanertisimasutut eqqarsariaaseqarnerup pilersittarppaa nammineq periarfissaqarnerup upperiunnaariartornera. Inuusuttut ilaqtamin-

nik namminnerlu ajornartorsiuteqaraangamik ajortup tungaanut ilimagineqarsinnaasutut alloriarnerup tullerissavaa inuusuttup atuarfimi ajornartorsiuteqalernera – atuagarsornikkut inuttullu inooqataanermi. Ajornartoorfiup ersiutigaa inuusuttuaqqap klasseqatini ilagissaarpagit, klassenili annerni atuartut imaluunniit. Inuusuttuaqqat atuarfimiit tamaanaannaq anisimasut peqatiginerusalergit. Tamatumani taamaaqatitillu peqatigiiffeqalersarput. Tamanna isumaqakkajuppoq atornerluisuusut akornanni, allanik maleruagassaqarfiusumi ileqqoqarfiusumilu mattulluni inuulerneq.

PEQATIGISARTAKKAT NALEQASSUSAAT

Peqatigisartakkami akornanni naleqartinneqartut piginnaasaqartutullu inuusuttoq misigisimasarpoq. Inuusuttoq misigisimasarpoq nuannarinearlu peqatigisartakkamili piumasaaqataat maligassiaallu eqquutsissinnaalugit. Taamaalilluni ilaqtullu ajornartorsiutinut inuiaqatigiillu avatangiisigisat piumasaaqataasa eqquutsinniarneranni ajornartorsiutinut naleqqiullugu peqatigisartakkanut ataneq taartaalluni.

- Kammalaataalluarpunga

- Ikinngutikka ilaqutaraakka

- Tatigeqatigiippugut immitsinnullu susassareqatigiilluta

HASHITAQANNGIPPAT IKINNGUTISSAQANNGILANGA

Inuusuttup hashitortartup taamaatinnessani eqqarsaatiguniuk paasilersarppaa peqatigisartakkami tamatuma ilutigisaanik annaanissaat. Peqatigisartakkat annaani hashimik atornerluisuujunnaarnermi ajornartorsiutaanerpaasutut inuusuttup misigissavaa. Tamanna soorunami naalaarniarneqartariaqarpoq ataqqillugulu. Hashitortarunnaarnermut atatillugu tamanna ima immaqaa aaqqinneqarsinnaavoq, inuusuttoq atornerluisuunngitsunut, ass. ilinniagaqartunut, suliffeqartunut sunngiffimmilu sammisaqartunut ilisaritinneqarnissaa.

KINA OQALOQATIGAARA

Inuusuttoq issiaqatigigaanni tamatuma eqqaamanissaa qitiulluinnarpoq. Inuusuttoq eqqarsartaatsimigut inuttullu inooqataanermigut qanoq ittua? Mattusuujua imaluunniit mianernartua? Imaannngilaq tarnip pissusaanik ilisimasalittut imaluunniit isumaginninnermi siunnersortitut ilinniarsimasuusariaqartoq

inuusuttup qanoq ittunera nalilerniassagaanni. Sianissuseq tamatumani tatigineqartariaqarpoq. Ernummatigiartuinnarlugu maluginiarneqartariaqarpoq inuusuttoq:

- **Inerisimarpasinngippat**
- **Ullaakkut makitinniaruminaappat**
- **Atuarnissani paariuminaatsippagu**
- **Sunilluunniit soqutigisaqanngippat**
- **Imminut allalluunniit ajortumik eqqarsaatigisarpagit**
- **Namineq misigisitsini aqukkuminaatsippagit**
- **Atoqateqarnissaminik soqutigisaqanngippat**
- **Pivusorpalaanngilluinnartunik siunissamat kissaateqarpat**
- **Qanga pisimasut ajortumik eqqarsaateqarfigippagit**
- **Siunissaq annilaanngatigerpasippagu**
- **Ilaqtaminu ajornartorsiuteqarpat**
- **Aningaasassaalequartuuppatt**
- **Attavissat pitsaasut qanoq isumaqarnerat paasisinnaanngippagu**
- **Erloqinartitani pillugit allanik oqaloqateqaruni iluaqutaanissaa takusinnaanngippagu**
- **Allanut qisuariapiloorpat allallu ajoquserlugit**
- **Imminut qisuariarfigipiloortarpat imminut ajoquserarluni**
- **Piviusuunngitsut piviusullu immikkoortikkuminaatsippagit**
- **Pinerlunniartuuppatt**

Hashimik atornerluisuunerup ajornartorsiutit tamakku sakkortunerulersissavaat, ilutigisaanillu inuusuttoq atornerluisuujuartissallugu. Ajortumik ineriartorneq annertusiartuinnassaaq. Inuusuttut tarnimikkut aamma/imaluunniit inuttut inooqataanermi ajornartorsiuteqartut pineqarpat hashitortarneq ajornartorsiutaavoq ilinniarsimasaminik suliaqartup iliuuseqarfigisariaqaga.

AMERLAQISUT MISILIISARPUT, IKITTUINNAALLI INGERLAQQITARPUP

Inuusuttut ilai hashimik pujortartarnertik illersorniararpaat oqarlutik ullutsinnut malinnaanerusoq, amerlasuullu inuusuttoqatit pujortartarnerarlugit. Tamannali ilumuunngilaq. Inuusuttut amerlanerussuteqartut hashimik misiliisimangisaannarput, taamaakkualartoq ukiuni kingullerni kisitsisit qaffakkiartorput.

SOOQ INUUSUTTUT HASHIMIK ATUISUUPPAT?

Inuusuttut atuisuunerat assigiingitsunik patsiseqarsinnaapput. Ukuli pingaarnerit ilagaat:

NALIMASSARUMALLUTIK

Inuusuttut amerlasuut hashimik atuilersarput allat aamma atuisarmata – imaluunniit atuisarsoralugit, taamaasillutik ernumagineq ajorpaat inuit ikinngutit akornanni atuisutut akuerineqarnissartik.

ILUAALLAKKUMALLUTIK

Hash akuutissartaasa ilagaat qaratsami ilorrisimaarnermik misigittisarsartoq, apeqqutaasarporli qanoq annertutigisumik qanorlu pisimaneq.

ILORRISIMAARNERMIK

Inuusuttut ilai qasoqqasutut, anniartutut, akulerunnissamut ernumasutut, uippakajaartutut sionatigulluunniit pakatsisitaasimallutik misigisarput. Tamakkuli annikilliskumallugit aangajaarniutininik atuisarput. Ingasammik

uippakajaarnerup aangajaarniutininik atuinerat sakkortusittarpaa, aamma atuiunnaareersimagaluarlutik nakkaassutigeqqittarlugu.

MISILERAARUSULLUTIK

Inuusuttut misileraanissamut piareersimakkajuttarput, ingasammik pissanganartunut unamminartunullu. Danmarkimisisuinerup takutippaa inuusuttut 16-19 akornanni ukiullit hashimik misileraasartut amerlanerillu nakkaanneq ajorput. Tassa atuisunngorneq ajorput.

AJORNARTORSIUMMIK AAQQIISUITITUT

Peqqutit ilagaat inuusuttut angerlarsimaffimminni atuiiffiusumi

peroriartorsimasut qaninnerusartut atuisunngornissaminnut, naak meeraanerminni aangajaarniutininik ajorinnilluinnarsimagaluarlutik. Nassuiaatissartarivaa atuisuuneq kinguaariinni ingerlaqqikkajuttarmat. Amerlanerpaat ullumikkut katsorsartittartut peroriartornerminni atuisuuffimmi angerlarsimaffeqartuupput, amerlasuullu sumiginnagaasimallutik aammalu kinguaassiuittigit atorerlugaasarsimallutik.

Inuusuttut inersimasunit sapiisernerusarput, qaqutiguunngittumillu aangajaarniutit pissanganartutut imaluunniit festimi atugassatut isigisarlugit. Inuusuttut ilaasa aangajaarniutit ataatsimoorfigissatut isigisarpaat.

I K I T T U I N N A A T I N G E R L A T S I I N N A R T A R P U T

Inuusuttut ilaat kammalaatitik ikiaroonartumik atuiunnaareeraluartut atuiinnartarput. Misi-liiginnartartut amerlagaluartut ingerlatsiinnartartut ikitsuaraapput. Ingerlatsiinnartartullu ikiaroonikkaajusinnaasarlutik.

AJORTUT IPERARNISSAAT AJUNNGITSUUGAANGAT

Inuusuttut ilaat tarnikkut inuttullu inooqataanermi ajuuteqartut hashitortarnermik ingerlatsiinnartarput misigisimasaramik ajornartorsiutimik ingalassimatinnissaannut iluaqutaasoq. Taakkununga hashitortarnerup iluaqutigaa misigissutsit ajortut ingalassimatissinnaagamikkik. Amerlanertut iliorsinnaanngillat – tassalu nammineeerlutik imaluunniit ikinngutit ikior-tigalugit unitsillugu. Hashitunngileraangamik ajortunik eqqarsaateqalersarput, soorlu anni-laanganeq, isumatsassimaneq, kamaqarnerlu.

TASSA HASHIMIK PINNGITSUUISINNAAJUNNAARSIMAPPUT.

POTTI ILUARPOQ

– UANNUT

Inuusuttut amerlaqisut pujortartorujussuusut pinngitsuuisinnaajunnaar-nerullu ersiutaanik tamanik atugaqartut oqartarput hashitortarlutik tamanna namminneq toqqarsimagamikku.

Amerlasuut oqassapput hashi iluarpoq – **UANNUT!**

'IKIAROORAANGAMA', TAAVA:

EQQAAMANNISSINNAANERUSARPUNGA

manna tunuliaqutaralugu inuusuttup inerniliutissavaa hashi imminut ajoqutaanngiluinnartoq. Imminerminut.

EQQARSALLAQINNERUSARPUNGA

Ullulli tamakkiallugit anner-toorsuarmillu pujortartaraanni eqqortoq unaavoq, hashimik ikiaroornerup perusunnerup ersiutissaagalui ingalassimattittarai, tarnikkullu inuttullu inooqataanermi ajornartorsiutit inuusuttup nammineq imaluunniit ikinngutini ikiortigalugit aaqqissinnaanngisai ungavartittarlugit

ILORRISIMAARNERUSARPUNGA

ILAGIUMINARNERUSARPUNGA

**SORUSUSSUSEQARNERUSARPUNGA
– AASINGANANGA**

'UANGAANERUSARPUNGA'

ILIUUSEQARNISSAMUT PERIUSISSIAT

OQALOQATIGIINNEQ KAAMMATTUISOQ

'Oqaloqatiginnineq kaammattuisoq' inunntu atornerluisuunertik pillugu oqaloqateqarusunngitsunut imaluunniit atornerluisuunertik unitsissanerlugu annikillissanerluguluunniit nangaasunut periusaavoq akuerisaasoq.

Kaammattuilluni oqaloqatigiinnermi sakkugineqartartut ilaat hashitortarneq pillugu inuusuttumik oqaloqateqarnermi atornerqarsinnaapput.

KAAMMATTUILLUNI OQALOQATIGIINNERMI PINGAARNERUSUTUT SIUNERTARINEQARPUT:

ALLANNGUINISSAT pisariaqarner-sut misissussallugu

INUUSUTTOQ misigilersissallugu allannguissamut iliuusissat (piginnaassuseqarneq) namminerminiittut

ALLANNGUISOQASSAPPAT nukiit qanoq amerlatigisut atorinissaat qulaajassallugu

INUUSUTTUMUT upperilersissallugu allannguissamut periarfissaqartoq

INUUSUTTOQ misigilersissallugu taamaatitsineq periarfissanik nutaanik ammaassasoq

PERIAASEQ

Inuusuttoq naligalugu ataqqillugulu naapinneqassaaq:

Paqumisunnani

Illit ilisimasaqarnerusutut misigitinnagu

Pineqaatissiinissamik siorasaarnagu

SINAAKKUTISSAT

Inuusuttoq ersarissumik isumaqatigiissusiorfigineqassaaq:

- *Suut oqaloqatigiissutigissavagut?*
- *Suut oqaloqatigiissutigissallugit illit pingaartippigit? (Illit siunertatit)*
- *Uanga suut oqaloqatigiissutigissallugit pingaartippakka? (Uanga siunertakka)*
- *Qanoq oqaloqatigiissaagut?*
- *Qanoq sivisutigissava, qanorlu akulikitsigissava?*

AKERLILERSUINEQ AKERLERIINNILLU ISUMAQRNEQ

Allanquineq sioranarsinnaavoq. Hashitortarunnaarneq allanquineq inuusuttup tarnikkut inuttullu inooqataanermi, taamaalillunilu kinaassutsimigut, sunnerneqaatigisassaa. Apeqqutit pingaaruteqarlunnartut inuusuttup imminut apeqqutigisassai makkuupput:

KINAAVUNGA

hashitussaaruma?

IKINNGUTIGIINNASSAVAANNGA,

hashitoqataasarunnaaruma?

QANORMITA

qisuariassaanga
hashitussaaruma?

PIUMASAQAATIT

hashitortarunnaaruma uannut piumasaqaataalersussat
eqquutsissinnaassanerpakka?

Inuusuttup hashitortarunnaarnissaminut naleq-qjullugu misigissusaasa akkerliittut ataqinissaat pingaaruteqarpoq. Inuusuttut ilaanni nalornineq annilaanganerlu imminnut sakkortuumik illersornerminnut toqqorterluartarpaat.

Inuusuttulli ilaqarsinnaapput – qaqutiguugaluartoq – ilorpiaminni misigisimasut, ullut tamakkiallugit hashitortarneq tassatuaasoq silarsuarmi inooqataanermi atugassaq.

Amerlanerussuteqartut allatut inuuneqarnissamik takorluuisarput, oqaasertalernissaali sapertarlugu. Eqqaamassalluguli pingaaruteqarpoq, ilorpiaanni takorluugarineqartoq - mianeralugulu upperigaanni - piviusunngorsinnaammat. Skema iluaqutinut / ajoqutinut tunngasoq oqaloqatigiinnermi atorneqarsinnaavoq.

	ILUAQUTIT	AJOQUTIT
INGERLATIIN-NARNEQ		
PUJORTARTARUNNAARNEQ		

Inuusuttumik oqaloqateqarnissamut titartagaq atugassaq atuakkami quppernini kingullerlippog.

ALLANNGUINISSAMUT PIUMASSUSEQARPIT?

AJORALUARTUMILLI TAAMA AJORNAATSIGINNGILAQ.

Piumassuseqarneq imaanngilaq plusoq imaluunniit piunngitsaq. Allanguinissamat piumassuseqarneq piumassusaavoq sakkortoq allangorartuortoq. Hashitortartut amerlanersaasa ilisarissavaat taamaatinissamat piumassuseq imaattoq:

**AANNGAJAARTILLUNI
ANNERTUNERPAAJUSARTOQ**
– tassalu ‘naammatsisimaartilluni’
‘ilorrisimaartillunilu’

UNNUKKUT
annertunerpaajusartoq,
ullaakkuunngitsaq

IMMINUT TATIGILLUARTILLUNI
annertunerpaajusartoq

ALLANNGUINISSAMUT
periarfissaq piviusutut isigigaanni
annertunerpaajusartoq

ALLANNGUINEQ PISARPOQ “ILUMIIT AVAMMUT”

Oqaloqatiginnineq allanguinissamat sakuuppat allanguineq pisarpoq ‘ilumiit avammut’.

Tassalu pineqarpoq eqqarsaatit misigissutsillu allangortikkaanni – ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu – inuusuttup iliuousai allangorsinnaasut. Tamatumani pineqanngilaq inuusuttup hashitortarneq pillugu eqqarsarnerminik allanguinissaminut iliuousai killilersorneqartut – tamannalu pingaaruteqarluinnarpoq. Inuusuttoq killilersuiffiqineqanngilaq, avoqqaarineqanngilaq pillarniarneqaranilu.

Tamanna isumaqarpoq inuusuttup allangornera iliuousissanik nutaanik ingerlaannartumik pilersitsisariaqanngitsaq. Tungaanut ingerlarna sivisoorujussuusinnaavoq, inersimasullu ileqqorissaartumik iliuousissai pisariaqarluinnartut tassaapput utaqqikatanninnissaq allangornerullu qanoq sukkatigisumik sukkaatsigisumilluunniit pinerata ataqqinissaa.

OQALOQATIGIINNISSAMUT AALLARNIUTISSAQ

Inuusuttup ilinniarsimasaminillu suliaqartup akornanni oqaloqatigiinnerup ilaatigut siunertaraa inuusuttup hashitortarneq pillugu allanngorarnerusunik nikerarnerusunillu isumertinnissaa, tassuunakkut inuusuttoq imminut allannguutinik pitsaasunik pilersitsinissaanut ikiorlugu.

Pingaaruteqarpoq oqaloqatigiinnerup ilusaa imarisaalu isiginiassallugit:

- ***Oqaloqatigiinneq qanoq ingerlava?***
- ***Sammisat suut oqaloqatigiissutigissallugit pingaaruteqarpat?***

Pingaartumik oqaloqatigiinnerup aallartinne-rani inuusuttup ilarpasuinut toqqissisimanarnerpaajussaaq ilinniakkaminik suliaqartup inuusuttullu nammineq akunnerminni ataatsimoorfiusumik piviusumillu sammisaqarpata – atuagaaqqamik imaluunniit titartakkamik.

Taamatut aallaaveqarluni inersimasup oqaloqatigiinneq aallarnissavaa sammisassallu pingaaruteqartut ersertut qanillattorlugit. Kingorna piviusuimmik toqqammaveqarani oqaloqatigiinneq oqinnerulissaaq.

OQALOQATIGIINNEQ SAMMISATUT

Inuusuttumik oqaloqateqalernissaaq kissaatigigaanni pingaaruteqarpoq inuusuttup oqaloqateqarnermik misillittagai ilisimassallugit. Tamanna pisarpoq oqaloqatigiinnerup sammisassanut aaqqissuunneratigut. Taamaalluni inersimasup paasissavai aallarnisarniakkaminut inuusuttup misillittagai, isumai naatsorsuutigisaalu. Alla qitiulluinnartoq tassaavoq inuusuttup qularnini, tusaaneqarnissani paasineqarnissanilu pillugit oqaloqatiginissaanut periarfissinnissaa.

Tassa oqaloqatigiinnerit aallarnisarnerini sammisaaq tassarpiaavoq oqaloqatigiinneq:

- ***Oqaloqatigiinnerit qanoq isumaqarfigaagit?***
- ***Siornatigut assingusumik misillimisavit?***
- ***Isumaqarpit pissarsiffigisimallugu?***
- ***Inersimasut taakkuuneruppat oqaloqatigiinnerni pissarsinerusartut?***

- ***Inersimasut pinerullugit taamaaliorsimavit?***
- ***Pitsaasutut ajortutulluunniit misigaaqak?***
- ***Maanna marluulluta issiavugut hashi oqaloqatigiissutigissallugu. Tamanna qanoq isumaqarfigaajuk?***
- ***Pingaaruteqarpoq tamatuma ilinnut isumaqarluarnissaa. Immaqa ullumikkuunnigikkaluartoq – arlaleriarlutali oqaloqatigeereerutta.***
- ***Aalajangerneq maannakkorpiaq immaqa illit aalajangerneruinnigilat, arlaleriarlutali oqaloqatigeereerutta imaalersimasariaqarpoq, maani issiasutit illit tamanna kissaatigigakku – imaannigisoq allat isumassarsiatsialaasorimassuk.***
- ***Qanoq isumaqarfigaajuk?***

OQALOQATIGIINNEQ NIKERARTIGUK

Oqaloqatigiinneq nalinginnaasumik pisutut

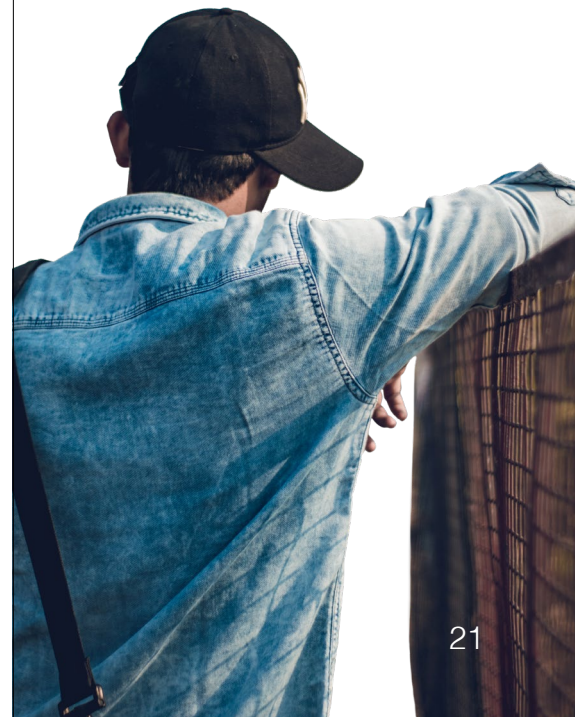

Oqaloqatigiinnermik siornatigut misillittagaqarneq

Oqaloqatigiinneq maannakkorpiaq pisoq

Inuusuttup oqaloqatigiinnermillu misigisaat assigiinningsorujussuusarput. Inuusuttup tarnikkut nukittuut paasigajuppaat eqqarsaatit iliuutsillu oqaloqatigiinnikkut allanngortinneqarsinnaasut. Inuusuttup mianernarnerusut akerlianik paasisaqakkajupput, tassalu inersimasumik oqaloqateqarneq avoqqaarinninnerusooq, naveersinerusooq allatulluunniit ajornerusooq. Eqqarsaatigiinneruk atuartup atuarkiup naalagaanukartinneqartarnera perorsaanermi iliuutsit. Inuusuttup assinguitsilluni tamakku takorluukkajuppai oqaloqateqariartorluni siul-lermeerluni iseraangami. Tamannali isumaqanngilaq inuusuttup mianernartut oqaloqateqarusunnigitsut. Eqqortumik periaaseqarluni naapikkaanni oqaatigikkajuppaat ajornartorsiutit oqaloqatigiissutiginerat nuannersuusooq. Taava anguniakkap ilaa pingaaruteqartoq anguneqarsimassaaq, tas-salu inuusuttup inimut iserami misillittagaanut naleqqiullugu nutaamik inerititaqarfiunerusumillu isummernissaanik tunineqarnera.

OQALOQATIGIINNERUP ILUSAA

Iluaqtaasinnaavoq oqaloqatigiinnissaq pingaarnersiulluni ilusilerumallugu pisariitsumik paasinartumillu najoqqaqarnissaq.

NALINGINNAASUMIK

HASHITORTARNEQ

INUUSUTTOQ

AJORNARTORSIUTIT

IMMIKKUULLARISSOQ

*Inuusuttumik oqaloqateqarnissamut titartagaq atugassaq
atuakkami quppernemi kingullerippog*

NALINGINNAASUP IMMIKKUULLARISSULLU AKORNANNI PISSUTSIT

NALINGINNAASOQ IMA PAASINEQASSAAQ:

- *Hashi pillugu ilisimasat (ass. ullut ta-
maasa hashimik atuinerup kinguneri-
saanik ilinniakkamit katataaneq)*
- *Allat misilittagaat (Nalunngisaqarpunga
oqartumik hashi tassunga...)*
- *Hashi pillugu isummat (Uanga
isumaqarpunga...)*
- *Hashi pillugu tusaamasat
(Amerlasuut oqalupput hashimik
pinngitsuuisinnaajunnaartoqarneq
ajortoq...)*

- *Tarnip pissusaatigut ilisimasat (*
Inuusuttut amerlasuut nalornissutigaat...,
Qisuariaataakkajuttut makkuupput...)

Immikkuullarissog ima paasineqassaaq inuu-
sutput hashitornermigut nammineq misigisai.

Oqaloqatigiinneq immikkuullarissup nalingin-
naasullu akornanni ingerlakkaanni, inuusuttoq
immikkuullarissumut isummertinneqartarpoq,
ajornartorsiutillu nalinginnaanerusumik isiginis-
saanut naleqqiullugu nammineq misigisimasat
siammartillugit.

Tamatumuunakkut inuusuttoq akuersaarnis-
saanut akuersaanginnissaanullu, pissutsillu
imminut atuuttut nalilersornissaannut isummer-
figinissaanullu periarfissillugu.

ILINNIARSIMASAMINIK SULIAQARTUP AALLARTIFFISSAA:

- *Tamanna inuppassuarnut atuuppoq -
Ilinnut qanoq ippa?*

ILINNIARSIMASAMINIK SULIAQARTUP AALLARTIFFISSARINNGILAA:

- *Tamanna inuppassuarnut atuummat -
aamma ilinnut atuuppoq.*

HASHI AJORNATORSIUTINUT NALEQQIULLUGU

Oqaloqatigiinnerup ilusaani isiginiagassat apparaat inuusuttup ajornatorsiutaasa akutunngitsumillu immaqaluunniit ullut tamaasa hashitortarnerata imminnut attuumassuteqarnerat. Inersimasup ilinniakkaminik suliaqartup hashitortarnerup ajornatorsiutillu qanoq ittuunerisa imminnut attuumassuteqarnerat takusinnaavaa. Imaannigilaq tamanna inuusuttup takusinnaagaa. Kisianni assigiinngitsuoneq isummallu isumaqatigiissutaanerata taakkorpiapput oqaloqatigiinnerup qitiuffigisassai.

INUUSUTTUP ISAANIIT ISIGALUGU

Inuusuttup amerlanersaasa hashitortarneratik ajornatorsiutaanngitsut isigisarpat. Tamanna kikkulluunniit inuusuttunik isorinippalaarnerusumik assigiinngisitaarnerusumillu hashitortarneratik pillugu isummernissaat siunertaralugu oqaloqatigiinninarsimasut nalunngilaat.

INUUSUTTUP AALLAAVIGISINNAVAVA:

“Hashitortanngilanga ajornatorsiuteqarama, aamma...”

HASHITORTARNEQ

...ajornatorsiuteqanngilanga hashitortarama...”

AJORNATORSIUTIT

INERSIMASUP ISAANIIT ISIGALUGU

Inersimasut allarluinnarmik isumaqartoqarsinnaavoq. Imaakkajuppormi inuusuttup pujoartarnerata ajornatorsiuteqalerneratalu – atuarfimmi, angajoqqaallu imaluunniit ikinngutillu akunnerminni, imaluunniit tarnikkut ajornatorsiuteqalernikkut, soorlu annilaangasunngorluni isumatsassimangaartunngorluniluunniit, imminnut attuumassuteqarnerat misigineqartartoq.

ATAATSIMORFIK

Pisut assigiinngitsut imminnut qalleraannerat inuusuttumiit inuusuttumut assigiinngitsunik misigineqartartoq, soorlu aamma inuusuttup ilinniarsimasaminillu suliaqartup assigiinngissutsip annertussusaa suuneralu assigiinngitsunik misigisaraat. Tamannarpiaavorlu ataatsimoorluni misissugassatut oqallisissatullu misinnartartoq. Pingaaruteqartoq erseqqissassallugu pineqartup oqallisigeraneri oqartoqarsinnaanngimmat ersarissumik ilumoorluinnartuusoq. Ilinniarsimasaminik suliaqartup inuusuttullu ersiutit patsisaasullu qanoq paasineqarnissaat assigiinngitsumik misigisinnaavaat, imaakkajutarporlu inuusuttoq isumaqartartoq imminnut ataqatigiittoqanngilluinnartooq.

Titartagaq quppernerme 46-miittoq inuusuttup oqaloqatigeraneri atoruk akueralugulu ataqatigiittoqarneranik isuma suugaluartorluunniit eqqortuusoq.

Tamatumani pingaartuuvoq ilinniarsimasaminik suliaqartup isumaata inuusuttumut paasitinniannginnissaa, ilinniarsimasaminilli suliaqartup inuusuttup isummerfigisinnaasaanik pilersitsinissaa. Tamanna nammineq hashitortarnerup ajornatorsiutillu allat akornanni pissutsit illersorpalaannginnerullugit assigiinngisitaarnerusumillu isigalugit ingerlanissamut alloriarneruvoq siulleq.

HASHITORTARNEQ

Misissuiffiusoq

AJORNATORSIUTIT

Inuusuttumik oqaloqateqarnissamut titartagaq atugassaq atuakkami quppernerme kingullerliippoq.

MARLOQIUSAMIK ISIGINNINEQ

Inuusuttoq oqaloqateqarnissamik nammineq toqqaasimangitsoq, aamma hashitortarnerup ajornatorsiutaanerani isumaqanngitsoq oqaloqatiginialeraanni, tamanna ilinniarsimasaminik suliaqartumut annertoorsuarnik piumasaqaatitaqartartoq. Ilimanannigilaq inersimasup hashitortarnermik ajornatorsiutinngortitsineranik inuusuttoq siullermeerluni aatsaat misigi-

saqalissasoq. Ajoraluartumik imatut pisoqak-kajuppoq inuusuttoq inersimasorlu immikkut tamarmik kisimiillutik oqalullutik immikkoorlutik imminnut mattuttartut.

Inersimasup aallaavittut makku oqalusererussutarpai:

- **Hashitortarnerup ajoqutai**

- **Soraarunnerata iluaqutai**

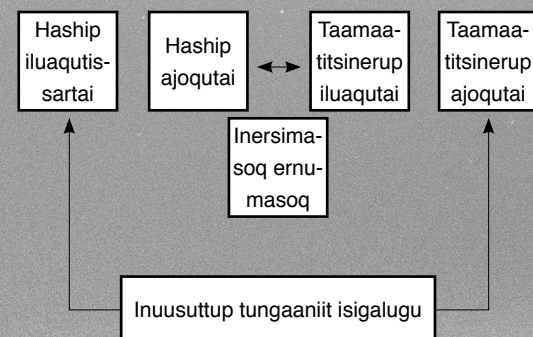
Tamatuma illuatungaatur inuusuttup tunngavilersuutigisarpai:

- **Hashitornikkut misigisartakkat nuannersut, aamma**

- **Soraarussinerup ajortortai pisariaqanngitsortaaluunniit**

OQALOQATIGIINNISAAGALUUAQ PINNGITSOORTOQ

Oqaloqatigiinnissami tunngaviusussat tarmik titartakkap siulianiittup paasineratigut pissarsiarineqarsinnaapput. Oqaloqatigiittussat oqaloqatigiinnissaq tamarmiullutik kissaatigipassuk, akuersaartariaqarpat aallaaviusut sisamaasut tamaasa aallaavigalugit hashitortarnerat pillugu ammasumik oqallittoqarnissaa. Allatut oqaatigalugu inersimasup inuusuttoq ilalersornagu itigartiinnassanngilaa oqarluni 'piumassuseqanngitsoq', Inuusuttup toqqarsimangisaminut inissinneqarluni oqaloqateqarusunnginnera piinnarlugu. Taamaattumik pingaaruteqarnerpaajuvoq oqaloqatigiinnerup sinaakkutissaasa, oqaloqatigiinnerup imarisassaasa siunertaasalu isumaqatigiissutigineqareersimanissaat ersarissuunissaallu. Tunngaviusumik inersimasup inuusuttup hashitortarnera pillugu oqaloqatigiinneq aallarnersinnaanngilaa oqaloqatigiinnissami aallaaviusussaq aalajangersarneqareersimatinnagu.

Inuusuttumik oqaloqateqarnissamut titartagaq atugassaq atuakkami quppernerme kingullerliippoq.

NAMMINEQ INUUNERMUT OQARTUSSAASSUSEQARNEQ

Misissuinerit takutissimavaat inuit nammineq inuunerminnut oqartussaassuseqarnerminnik tigumminninngitsut assigiinngitsunik pissuseqartunik ajornartorsiuteqakkajuttartut. Akerlianilli inuit nammineq inuunerminnut oqartussaassuseqarnerminnik tunngaviusumik misigisimasut ilorrisimaarnerungarlutillu ikinnerusunik ajornartorsiuteqartartut. Oqartussaassutsip inissisimanagera inuunermi piffissani assigiinngitsuni inuuffigisatsinni nikerartuatuupput. Ilaatigut misigisimasarpugut annertuumik oqartussaassuseqarluta ilaatigut minnerusumik.

'AQUUTIGA' ALLAT TIGUMMIVAAT

Inuusuttut ajornartorsiutillit misigisimasarput nammineq inuunerminnut aquut tigummivaaq. Misigisimasarput ilinniartitsisunit, perorsaa-sunit, angajoqqaanit, ikinngutinillu aqunneqarlutik. Inunnut sullissiviutitta taamatut isumaqarneq tapersorsorpasuk, pineqaatissinikkut, avoqqaarinninnikkut aamma eqqortuuneraanermik kukkusuuneraanermillu nalilersuisarnermikkut, taava inuusuttoq ajortumik inuunermut pulassaaq, nammineq inuunermi-nut aqutsisuunissani akisussaasuunissanilu kajumigiunnaarlugit. Taamaattumik kaammattuilluni oqaloqatiginninnermi anguniagassaq akimasooq tassaavoq ajortumik ingerlanerup annertusannginnissaa, illuatungaaticulli akerlianik pisoqarnissaa tapersorsorneqartariaqarpoq – inuusuttup inuunermi-nut aquutaata inuttaanut uterteqqinneqarnissaa. Inuusuttut hashitortartut amerlaqisut oqaluttuarisinnaavaat hashi tassaasoq uniffiit kingullersarisaat – tassatu-aasoq akerliussutsimik takutitsillutik aalajangiisinnanerminnik attassisooq.

AQUUT UTERTEQQIGUK

Kaammattuilluni oqaloqatiginninnermi anguniagassat pingaarnersaraat oqaloqatigiinnerup kingorna inuusuttup eqqarsarluarnerusinnaalersutut nammineerlunilu allannguisinnaalernissaminik misigisimatilernissaa. Oqaloqatigiilluareernerup kingorna inuusuttoq imminut tatiginerulerlunilu siunissamut neriuuteqalerluni misigisimassaaq. Inuusuttoq allannguinissamut, inuunermi ingerlaqqinniaruni pisariaqartumik ingerlaarnissap nammineerluni aqussinnaaneranik misigisimanini nuannaarutigissavaa.

Allannguinissamut sakkussaavoq oqaloqatigiinnerup, imaangitsoq oqaluffigitinneq. Siunertaqanngilaq ilisimasaqarnerusutut oqalulluni, pineqaatissisooqarnissaanik aarlerisaarluni avoqqaarlerlunilu inuusuttup naqiluusineqarnissaa. Aquummik tigumminninngitsutut misigisimaneq sakkortusarneqaannassaaq. Ilimanarpoq inuusuttoq – patsisissaqarlutut – taamaattussaannaaneranik eqqarsalissasoq, taavalu annertunerusumik annikinnerusumilluunniit toqqaannartumik tunuarerluni. Inuusuttup isummani attanneruli-nassavai, allannguinissarlu ungasilliaru-nnavissaaq. Tamanna puullaqinermik pilersitsissaaq – inersimasumi inuusuttumik ikiuisinnaanermi-nik isumaqartumi, inuusuttumilu allat imminullu pillutik pitsaanngit-sunik eqqarsaatartumik.

Inuusuttoq naligalugu ataqqillugulu naapissinnaangikkaanni, taanna imminullu eqqarsaatigalugit oqaloqatiginninnissaaq misilinniartariaqanngilaq. Oqaloqatiginninnissaaq allamut pisariaqartitanik tunngavissaqarnerusumut tunniunneqarsinnaavoq ingerlateqqinneqartariaqarpoq.

OQALOQATIGIIN- NERUP AAQQISSU- GAANIKKUT SINAACKUTAI

Inuusuttunik hashitortarneq pillugu oqaloqatigarneq suniluunniit ingerlanneqarsinnaavoq, soorlu højskoleni, efterskoleni, meeqqat atuarfianni, inissiisarfinni sullissiviusuni assigisaaniluunniit.

Tamanna isumaqarpoq oqaloqatigiinnerup issimaffimmiit taassumalu politikianit avissaartil-lugu isigineqanngisaannassasoq.

SULEQATIGISAT

Inuusuttup oqaloqatiginerani kissaatigisat, ajornartorsiutit aporfiillu qaffakaasinnaapput, oqaloqatiginnittup kisimiilluni isumannaarsinnaangisai. Taamaalilluni inuusuttup isumagineqarnerani ilinniarsimasaminnik suliaqartut allat akuutinnessaat pisariaqalersinnaavoq. Tamatumani oqaloqatigiinnissap piareersarnerani paasinianeqartariaqarpoq piffimmi suleqataasinnaasut kikkut akuutinneqarsinnaanersut. Periarfissaqarpat iluaqutaassaaq neqeroortaa-sinnaasut iliuuseqarsinnaasullu taakku at-taviginissaat piareersarlugillu imaassinnaasooq suleqatigiittoqartussaasooq. Oqaloqatigiinnermi ilisimatitsissutigineqarsinnaavoq inuit kikkut akuutinneqarsinnaanersut neqeroortillu suut neqeroortutigineqarsinnaanersut.

ANGAJOQQAAT AKUUTINNEQARNERI

Inuusuttuaqqat 18-it inorlugit ukiullit pineqartillugit inatsisitigut aalajangersagaavoq angajoqqaat akuersiteqqaarnissaat, katsorsaanivimmik aallartitsisoqartillugu. Katsorsaaneq pineqangippat – najukkamili perorsaanermi iliuusaasartut naapertorlugit iliuusaalluni, akuersititseqqaarnissaq inatsisitigut piumasaqaataangilaq.

Pingaarteqarpoq inuusuttumik isumaqatigiisuteqararaanni angajoqqaat akuutinneqarnissaannut apeqqut ilanngunneqassammat, tamatumani qanoq annertutiginissaa qanorlu imaqarnissaa ersarissumik nassuiarneqarsimassallutik: _____

Angajoqqaat qanoq akulikitsigisumik ilaatinneqassapat/-qarsinnaappat?

Suut takkununga ilisimatitsissutigineqassapat?

Pingaarnertullu: Suut taakkununga ilisimatitsissutigineqassanngilat?

OQALOQATIGIINNEQ INUUSUTTUT 'PIGAAT'

Pingaarteqarpoq oqaloqatigiinnerup illersorneqarnissaa, angajoqqaallu akuutinneqarunarnarat inuusuttup periarfissaatut ersarissarneqarluni. Angajoqqaat oqaloqatigiinnermut qaaqquneqartarsinnaapput isumaqatigiisutaasumik akuttussusilikkamik. Qitiulluinnarpoq pisumi inuusuttup aquttuutinneqarnissaa. Inuusuttup nammineq aalajangissavaa angajoqqaat qanoq akuutinneqassanersut, qanoq akulikitsigisumik akuutinneqartassanersut, kiisalu suut akuuffigissaneraat. Inersimasut perorsaasutut isumagisassaraat inuusuttup aqutsisuunissaat, isumaqatigiissutaasussat aalajangersarneqarneranni.

INUUSUTTUP PUJORTARTARIAASIA

Apeqquutit tulliiiniittut ersarissaaqataasinnaapput paasiumagaanni inuusuttup nammineq hashitortarnini qanoq isumaqarfigineraa, aammalu ulluinnarni inuunermini qanoq sunnerneqaatigisarneraa. Amerlanerit angerluni akineqarpata ilimagineqartariaqarpoq hashi inuusuttup inuunerani initoorujussuusooq ajornartorsiutaallunilu.

- *Hashiuteqartinnak hashi eqqarsaatigeqqajaasarpiuk?*
- *Nerinak hashitorusunneruit?*
- *Ikinngutit aalajangersimasut piffissami aalajangersimasumi pulaartarpigit nalunnginnakku hashitortut?*
- *Inuit ikinngutiginngisatit pulaartarpigit nalunnginnakku hashitortut?*
- *Ullaakkut, ulluunerani unnukkullu pujortartarpit?*
- *Qanorsuaq pujortartarpit aqaguani sunissat eqqarsaatiginagu?*
- *Hashitortarpit naak ilaannikkut eqqarsaatigisaraluarlugu pujortartarnerit ajornartorsiuteqartitsisartoq?*
- *Ilaannikkut misigisimasarpit pujortaapit siulliup kingorna unitsissinnaanagu ingerlaannartariaqarlutillu?*
- *Misigisimavit ikiaroortillutit ingerlalluarsinnaanerullutit?*
- *Misigisimavit ikiaroortillutit eqqaamannissinnaanerit pitsaannerusartoq, aqaguanili ajornerusarluni?*
- *Ilaannikkut itertarpit 'qaratsat vattinik imaqartutut ittoq', pujortarlutit peerutsinniartakkannik?*
- *Unnuami sinissaaruttarpit, innannginninni hashitorsimannikkaangavit?*
- *Inuit hashitorneq ajortutut nalunngisatit ilagerusunneq ajorpigit?*
- *Ikiaroortillutit inunnik ilaqarnaveersaartarpit – malersorneqartutut misigisimasarpit?*
- *Ikiaroortillutit nuanniitsunik eqqarsaateqartarpit?*
- *Pujortartarpit naak ilaatigut nuanniitsumik misigisaraluarlugu?*
- *Siornatigut pisimasut, siunissaq illillu pillutit eqqarsaatit nuanniitsut eqqarsaatigiumanagit hashi iluaqutaasarpa?*

IKIAROORNISSAMUT NAATSORSUUTIGISAT AJUNNGITSUT AJORTULLU

Soorunami inuusuttut amerlanersaasa ikia-roornerminni nuannisarnissartik ilimagisarpaat – siusinnerusukkut misilittakkat naapertorlugit ilimagisaq. Kisiannili hashi assigiinngitsumik inuusuttunut sunniuttarpoq, aammali inuusuttut amerlaqaat ikiaroornissaminnut ajortunik ilimasuuteqartut. Immaqa inuusuttut taakku uippakajaarneq, nanertisimalerneq imaluunniit timikkut iluaagusuuteqarneq misiginikuusimavaat. Annilaangalernissamik ilimasunnerup ikiaroorneq ajortumut sangutereertarpa – soorlu siulittuut eqquutsinneqartoq.

“Soorluuna ajortinnissara utaqqiinnartarlugu. Issiasarpunga eqqarsarlungalu: Takkutilerpoq, takkutilerpoq. Taava ajortittarpunga.

ANNE 22-NIK UKIULIK

Immaqa ilaannut tupaallaataassaaq inuusuttoqarmat akuttunngitsumik hashitortartunik, naak ikiaroornissaminnut ajortunik ilimasuuteqartaralutik. Inuusuttoq aperineqassaaq ikiaroornissaminnut suut naatsorsuutigisarneq.

SOOQ PUJORTARTARPUNGA

Inuusuttut amerlaqisut hashitortarnertik namminneq toqqarsimallugu oqaluttuarisarpaat, naak malunnaraluartoq pinngitsuuisinnaajunnaarsimasut nammineerlutillu taamaattissinnaanatik:

Pujortartarpunga ikiaroorlunga nuannarigakku. Ilissiuna kisissi tamanna ajornartorsiutigigissi.

Hashitortarnera uanga ajornartorsiutigingilara. Inuusuttut ilaasa hashitortarnertik avatangiisiminni pissutsinik patsiseqartinnerartarpaat: Pujortartarpunga angajoqqaakka ikinngutikalalu hashitortarmata. Unitsikkusukkaluarpara taamaaliorinnaanngilangali angajoqqaakka ikinngutikalalu ullut tamaasa pujortartarmata . Allat hashitortarnertik ilukkut pissutsinik patsiseqartittarpaat:

Pujortartarpunga sanngiitsuungama - timi-ma pisariaqartippaa. unitsikkusukkaluarpara ajornaqaarli.

Allat patsisaasut paasisimaneq ajorpaat, oqaasertalersinnaanagit imaluunniit oqalunnissamut kajumissuseqaratik:

Eqqarsaatigineq ajorpara. Periarfissaqaraangama pujortaannartarpunga. Nuanneqigami.

HASHITORTARNINNUT PATSISIT PINGASUT

Misiliguk inuusuttoq suliakkerlugu:

HASHITORTARNINNUT PATSISIT PINGASUT

Hashitortarnini pillugu inuusuttup nassuiaaneratigut inuusuttup imminut qanoq paasisarnera takuneqarsinnaavoq, taamaalilluni takuneqarsinnaallutik suut oqallisigissallugit qitiutinneqassanersut taamaattinnissaq eqqartussagaanni. Aamma takuneqarsinnaavoq inuusuttup nammineq oqartussaani qanoq misigisimaneq.

Inuusuttup nammineq oqartussaanerminut siullertut ersersittagaa: Pujortartarnera nammineq toqqagaraara. Pujortartarpunga pujortartarusukama – allanik patsiseqanngilanga.

Taamatut pisumi oqaloqatigiinnerup qiterissavaa inuusuttup isumaata allanngorartilernissaa, allanngorinneqarsinnaanngitsut itumik isumaqarneraniit eqaannerusumik eqqarsarluni isumaqalernissaanut qanillattortinnissaa siunertarlugu.

Immikkoortuni tulliiniittuni marlunni hashitortarnerup avatangiisineersunik pissuteqarnera nassuiarneqassaaq – pissutsit namminneq sunniuteqar igisinnaanngisaat, taamaattumillu hashitortartuutillugit kissaatiginningsaraluannik. Oqaloqatigiinnerup qiterissavaa nammineq periar issat imaluunniit periar issarinngisat misiginerisa misissornissaat. Siullermik anguniagaassaaq nammineq inuunerup allanngor-tissinnaanera misigitissallugu – naak ajornaku-suussagaluqisoq.

Kiisalu inuusuttoqarpoq ersarilluanningsunik misigisimasunik, hashitortarnerup nassuiarnissaanut oqaasertalissinnaanngitsunik. Oqaatigisarpaat eqqarsaatiginagu taamaaliunnartarlutik. Oqaloqatigiinnermi allannguisinnaaneq qitiutinneqartillugu, suliassaavoq soorunami ajornarnerpaat ilagisaat.

Inuusuttoq oqalukkusunnigippat akisarluunilu aappimik, naaggamik imaluunniit naluaramik, ilinniarsimasaminik sulialimmut imaannaanngitsorujussuuvog inuusuttup 'oqalulernissaanut' oqaloqatigiinneq sinaakkusersussallugu. Sinaakkutit tassaasinnaapput inuusuttut hashitortarnerlu pillugit assersuutit inuusuttup tarrasorfigisinnaasai, ungasinnerusorlu eqqarsaatigalugu isumaqarluartutut misinnarsisinnaasut.

OQALOQATIGIINNEQ KIPITINNEQARPAT

Inuusuttup oqaloqatigiinneq kipitippagu – taava? Ilaannikkut inuusuttoq misigisimasinnaavoq nammineq hashitortarnermi oqallisigineqarnissaanut piareersimanani. Anisitsinissamik tunngaveqartumik oqaloqatigiinnerit ingerlanneqartussaannippata, sulisutut inuusuttup qinigaa ataqqineqartariaqarpoq, taamaattorli apeqqusiinngilluinnarluni akuerineqartariaqarani.

Pingaarpog ilinniarsimasaminik suliallip ajuaallannginnissaa akuerineqanngitsutullu misigisimannginnissaa. Inuusuttoq ilisimatineqassaaq ilinniarsimasaminik suliallip ataavartumik ingasanngitsumilli sunnernaassagaani, inuusuttumik oqaloqateqarnerup ingerlateqqinnissaa siunertaralugu. Inersimasup sunniiniaanerminut tunngavilersuutigisariaqarpaa inuusuttup qanoq pinera ernumassutigamiuk. Ilutigisaanik inersimasup ersersissavaa oqaloqatigiinneq iluaqutaasusaasoq ineriartornerullu mumisineqarnissaanut ilapittuutaassasoq.

Inersimasup ingasanngitsumik sunniiniarnermini soqutiginninnerminik takutitsiniarnini iluatsissappagu, inuusuttoq allannguissamat periarfissaqarneranik eqqaasinneqartuusaq. Immaqa taamaanniarluni inuusuttoq oqaloqatigiinnerup nanginnissaanut piariissaaq

TAAMAATSITSINERMI QISUARIAATSIT

Ilinniarsimasaminik suliallip hashitorunnaarnermi qisuariaatsit nalinginnaasut perusunnerullu ersiutai nalunngittariaqarpai (aamma takukkit qupp. 15-16) – aammalu allanngorartuusartut. Aamma pingaaruteqarpoq ilinniarsimasaminik suliallip inuusuttup suut naatsorsuutigisinnaanera pillugit ilisimatitsinnaanera.

Inuusuttup hashitortarnini unitsikkaangagu qisuariaatit ajunngitsuulullutillu nuanniitsuusarput. Nalinginnaavoq qisuariaatit nuanniitsut siulliusarneri kingornalu nuannersut takkuttarlutik. Nalinginnaaneruvoq taamaattinnerup kingorna sapaatip akunnerini marlussunni siullerini inuusuttup ajortortaanaanik oqaatiginnittarnera. Pingaarpog inersimasup inuusuttup isiginne-riaasianik

paasinnissinnaanera oqaluttu-ullugulu hashitortarunnaarneq pissutigiinnarlugu silarsuarmi suut tamarmik 'ajunngitsuinnaanngitsut', ilutigisaanilli neriuuteqartilissavaa upperitilerlugulu ilorraap tungaanut aallarumaartoq. Inuusuttup ilarpassuisa misigissavaat soorlu silarsuaq qaninnerulersoq – soorluuna isit assiaqutaat peerneqartut. Pisut pissutsilluunniit inuusuttup siornatigut hashitorluni takorusutarsimanngisai takkuteq-qittarput – sakkortunerulersutullu-sooq illutik. Misigisaq nuanniitsoq. Taamaattumik inuusuttoq sooruni nami eqqarsassaaq: Hashitortarunnaarnerma tamanna kingunerissappagu – taava unitsinnianngilara.

Unitsinneratigut misigisat nuannersut takkutiaarneq ajorput, taamaattumik sapaatip akunnerata siulliup ingerlanerani hashitoqqittaleriataarsinnaaneq qaninnerusarpoq. Misigisat nuannersut takkuttarput perusunnerup ersiutai peerukkaangata.

Misissuinerit arlallit takutippaat eqqarsartaatsikkut piginnaasat naliginnaaqqilersartut qaammatip siulliup qaangiunnerani. Iluarusunnerulersimaqaanga eqeersimaarnerulerlungalu. Maanna eqqarsariataarsinnaaneruleqaanga – soorluuna qarasara 'orsussaqaarnerulersimasoq'.

Inuusuttut ilaat nuannaarutigisaminnik tupaallattarput paasigaangamikku taamaatitsinermik kingorna eqqaamannissinnaassusertik, oqaasertaliisinnaanertik avatangiisiminnullu attaveqarnerik malunnaatilissuarmik pitsanngoriartut.

INUUNERUP ISUMAA

Inuusuttut ilaasa piffissami sivisuumi hashituumasimasut hashitortarunnaarnerup kingorna misigisat nuannersut misigisanngilaat. Soorluuna inuunerup nuannersortai inoorusunnerlu takkukkumaneq ajortut. Eqqaamannissinnaaneq pitsaanerulersimassaaq, kisianni sorusussuseqaratillu nuannaalersinnaaneq ajorput. Taama pigajunnerupput inuusuttut mianernartut, immaqa ukiuni arlalinni ikinngutitik hashitoqatigisartakkatik peqatigalugit imminnut mattusimasimasut inooqataanermilu pisunut allanut peqataasimanngitsut. Inuusuttut ilaasa inuunerisimasartik imaaliallaannaq allamik taartissaqartingilaat. Ilatsiinlertarput, sorusussuseqaratik inuunerullu naleqassusaa takusinnaaneq ajorlugu.

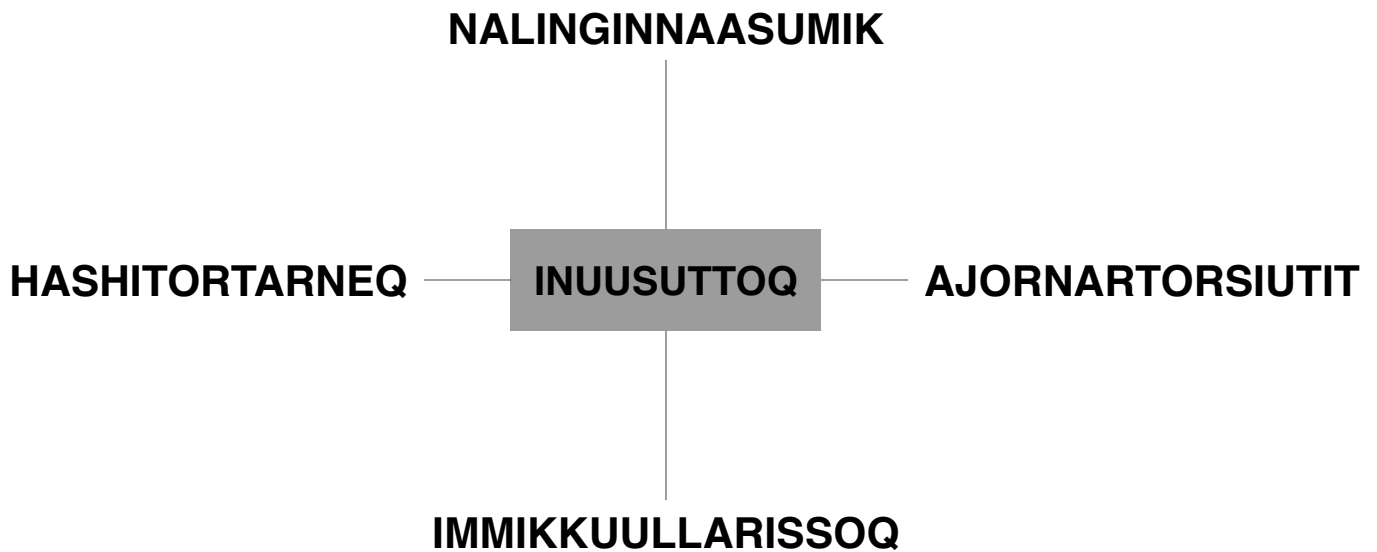
IMMIKKUT ITTUMIK ILIUUSEQARNEQ

Inuusuttunut taakkununga immikut ittunik iliuuseqartoqassaaq. Pingingaarteqarpoq ilinniarsimaminnik suliallit hashitortuulluni inooriaatsimik ilisimasaannut taartissanik inuusuttoq peqatigalugu pimoorussillutik nassaarniaqaataanissaat, taamaaliunngikkunik ilimanaateqarluarsinnaammat hashitortarnermut allatulluunniit atornerluisuunermit utersaarnissaat. Ilinniarsimasaminnik suliaqartoq nalorniguni inuusuttoq hashimik atornerluisuunerup kingorna nuannaanngissuseq piinnarnagu nanertisimanermik nappaateqartoq, inuusuttup nakorsaa attavigisariaqarpoq katsorsarneqarnissaa siunertaralugu.

Iluaqutit ajoqutillu

	ILUAQUTIT	AJOQUTIT
INGERLATSIIN- NARNEQ		
PUJORTARTA- RUNNAARNEQ		

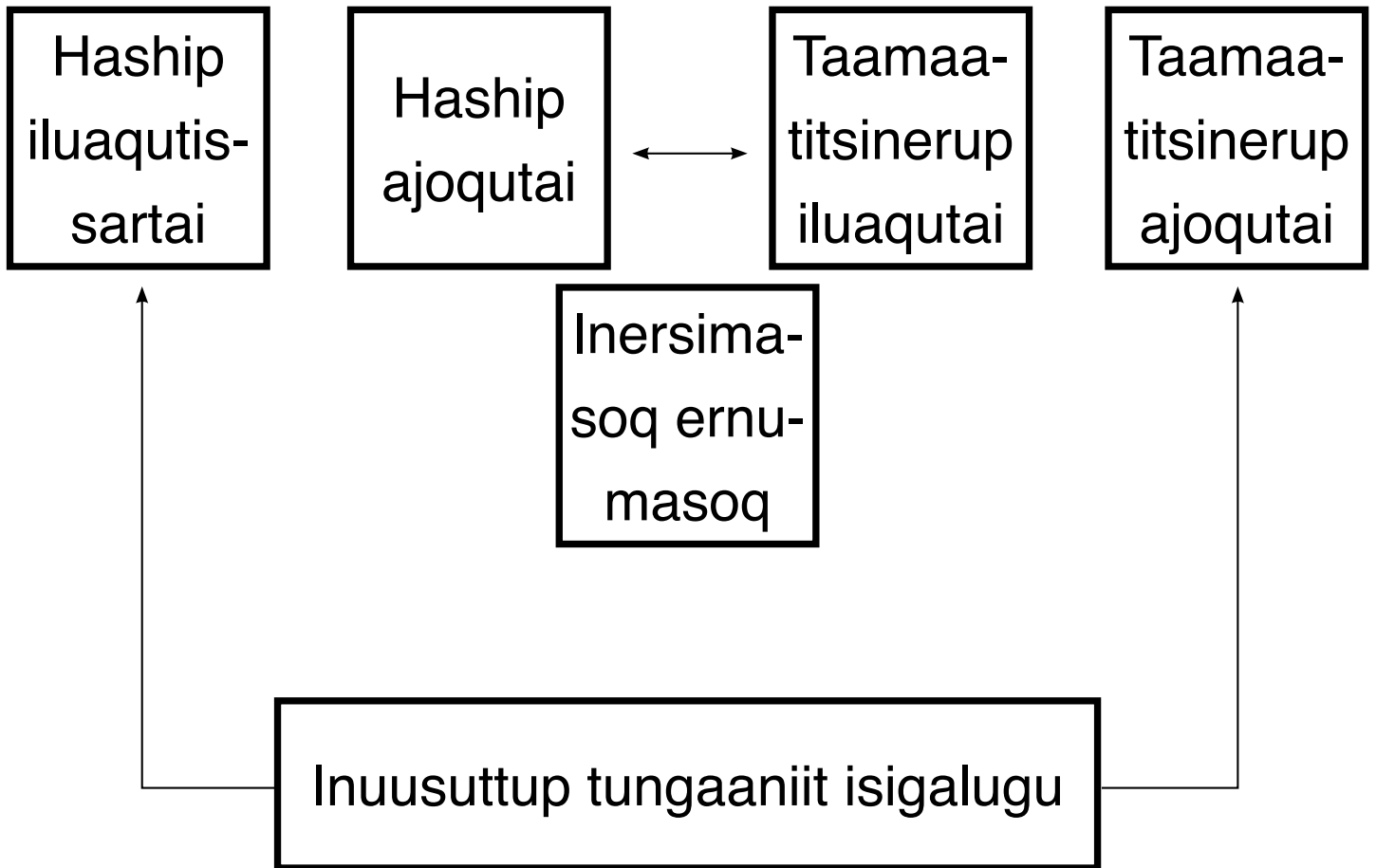
Oqaloqatigiinnerup ilusaa

Ataatsimoorfik

Marloqiusamik isigalugu

NAJOQQUTASSIAT

Misbrug og afhængighed – hos unge og voksne, Peter Ege, Hans Reizel, 2004.

Pygmalion i misbrukervården. Om forventninger mellom behandler och klient.

Jenner H. 1992.

Cannabis Use and Dependence – Public Health and Public Policy, Wayne Hall and Rosalie Liccardo Pacula, Cambridge University Press.

ILANNGUTASSIAT

Cannabis psykiske och beroendeskapande effekter. Thomas Lundquist.

Rådgivningsbyrå, Lund, Sverige.

NITTARTAKKAT

www.allorfik.gl

www.sst.dk/narkotika